

humanarum motuum, docui persequi sine infamia, obedire sine suspitione, mentiri sine intelligentia, profiteri sine fide...

Blanditia simulata efficax ad perdendum.

Publi. Min.

11.

Genes. 34.

Qui nimis alios zelat in turpiora ali-quando labitur.

Genes. 35.

Genes. 49.

Lypoman.

Genes. 37.

flagitia, ut scelere scelera vindicent. Zelus stupri impatiens, & non violanda circumcisi- nis nimium studiosus, venerabile Patris cubile foedat, & fervidus vindictæ stupri animus in execrabilem fratris mortem conspirat.

12.

Filius prodigus in se reversus ad domum patris sui regreditur, à quo valde festivo excipitur magno convivio, ac vitulo saginato occiso. Revertitur ab agno filius senior; qui cum agnovisset rem causamque tanti gaudii; invidia, ac odio exardens, domum patris volebat introire, ad cujus ingressum, Pater multum rogans, ille indignatus se excusat, quod nunquam simile à Patre acceperit, subdens: sed postquam filius tuus hic, qui devoravit substantiam suam cum meretricibus, venit, occidisti illi vitulum saginatum: Luc. 15. num. 30. multo zelo damnat fratris crimina, eumque dicit indignum paternæ benevolentiae, utpote qui devoraverit, ac dissipaverit totam rem suam, vixeritque luxuriose cum impudicis mulieribus: quid tam indifferetis zelus peperit, ut talis in graviora flagitia deveniret, ut paternam domum, illiusque magnum convivium, ac omnia cælestia bona contemneret.

Luc. 15.

Summum frugalitatis bonum extremo zeli malo perdidit: cum animi zelo damnationis criminum, & emendati fratris luxuriam inculcat, summum frugalitatis bonum extremo zeli malo perdidit.

QUÆSTIO III.

Quare isti invocantes nomen Domini, facientes virtutes multas, damnatione perduntur.

At Dominus in præsentibus, n. 21. Non omnis, qui dicit mihi: Domine, Domine: intrabit in regnum cælorum, sed qui facit voluntatem patris mei, qui est in cælis, ipse intrabit in regnum cælorum. Multi dicent mihi in illa die; Domine, Domine, nonne in nomine tuo prophetavimus, & in nomine tuo demonia ejecimus, & in nomine tuo virtutes multas fecimus? Quod latè à nobis est explicatum citato tom. 2. in Evang. c. 19. in expositione, & q. 14. & 15. majoris doctrinæ gratia adde.

13.

Primo D. Hilarius epist. ad Constantium, qui gloriabatur de Christi nomine, cum inimicus esset Christi; & ait: Agnosce nunc divina in te prophetia veritatem, & dominica sententia si dem, qua non professio nominis in cæleste regnum, sed obedientia paternæ voluntatis admittitur. At vide tu, si præferens nomen Domini in verbis, voluntatem obediens perficias Dei Patris in rebus. Non nominis professio, sed in divinis præceptis promptæ obedientiæ executio cæleste Patris regnum obinet: parum prodest Christi nomen in ore, si non est in corde, ac operibus exhibitis. Unde ait idem Hilarius can. 6. in Match. Cælestis regni iter obedientiæ voluntatis Dei, non nuncupatio reperitura est.

14.

D. Hilarius. Ad obri-nendum cæleste regnum, non verba, sed obedientia paternæ voluntatis admittitur.

Secundò

15.

Salvianus.

Secundò: Non omnis, qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum cælorum; sed qui facit voluntatem Patris mei. Ex quibus rectè monet Salvianus lib. 3. de Gubernat. Dei, quod patienter sustineamus, si Deus non attendat ad nostras preces, cum non attendamus ad Dei voluntatem, nec ad ejus mandata. Salvianus post citata proxima verba Matthæi sic subdit: Non molestum sit despici à Domino preces nostras, cum præcepta ejus despiciantur à nobis. Fac nos pares Domino nostro esse: qui iusta querimonia locus est, hoc pati quemquam, quod fecerit. Quid enim dignus, ac iustus, non audivimus, non audierunt: non respeximus, non respiciuntur. Ait Dominus in præsentibus, quod multi invocabunt eum, Domine, Domine; & tunc Christus respondens ait: Tunc confitebor illis, quia nunquam novi vos: hoc loco Matth. 7. n. 23. non novi vos. Ut vestras preces audiam, & recipiam ad regnum cælorum; & quod Christus ad tales preces non attendat, nec mirum, nec molestum debet videri. Fac nos pares Domino nostro esse: si nos ex nostra malitia non audivimus vocem Domini, ut custodiamus ejus præcepta, & mandata, iustum, & æquum est, ut non audiamur ab ipso Deo; si quidem ejus mandata ad custodiendum non audivimus, & quod ipse non respiciat, si quidem ipsum non respeximus: quis iusta querimonia locus est, hoc pati quemquam, quod fecerit.

Non audivimus Deum jubentem, non audimur à Deo precantes.

16. D. Chryl.

Vani prædicatores propheta- rant in nomine Christi, sed in spiritu diaboli.

17.

D. Gregor.

Qui de proximo dicitur, quam de se iudicat, damnatus habetur.

18.

tes multas fecimus? & tunc confitebor illis, quia nunquam novi vos: Ad quæ verba nosser D. Cyrilus Alexand. lib. 3. in Joan. cap. 27. & ait, in nomine Christi: Non enim probè me quæstis, nec sanctimonia splendere voluistis, sed mercatura modo, religionem ostentatis, propiæca vos non cognovi: A Christo D. tales damnantur, ac reproban- tur: non novi vos: quia licet virtutis speciem præ se ferrent, non amore virtutis sed mercaturæ negotiatione, ut ita humanas laudes nundinantur; & quæstiosa virtutum jactura, cælestes divitias inaniter amiserunt: mercatura modo religionem ostentastis, propiæca non cognovi vos.

D. Cyrill.

Malos homines o- sium pu- der men- tiri.

19.

Sextò: Multi dicent mihi in die illa, Domine Domine, nonne in nomine tuo prophetavimus, & in nomine tuo demonia ejecimus, & virtutes multas fecimus: id est signa, & miracula, quæ sunt virtute Dei; cur non dicunt, quod ostentaverint alias virtutes, humilitatem, jejunium, orationem, quæ sunt valde cognata hypocrisis, quia cum talia fecerint non in sinceritate, ac veritate, & ex puro corde, non erant virtutes, sed superstitiones, ac figmenta virtutum. D. D. August. Augustin. serm. 50. ait: Non enim in conspectu tanti iudicis mentiri audebunt, aut jactare, quæ non fecerunt: licet isti in medium profertant prodigia, & signa, quæ fecerint ad captandos humanos applausus, ac temporales vanitates expiscandas, tamen in Dei conspectu nullum mendacium ausi sunt proferre, nihil enim magis alienum à summæ veritatis oculis, quam mendacium.

Vana glo- ria de- scribit mē- tiam me- raturam.

D. D. August.

20.

Dicitur Sapient. 1. n. 11. Os, quod mentitur, occidit animam: Quæ verba exponens Cæsarius Arelatensis serm. 33. de Energum. ait: Os quod mentitur, occidit animam, quia in se admittit diabolum, qui anima est interfector. Ac si homo mendax, energumenus sit, ac diaboli domicilium, & sedes; totis viribus excantetur hic intestinus hostis, cui dum mendacia suggerit, vitam nostram perdit. Aliter & maxime ad rem D. Laurentius Justin. de Vita Solitaria cap. 4. hunc locum expendit, & ait: Quantum in mendacibus est, immortalem, & æternam veritatem; quæ Deus est, nullo ledunt; illi nequaquam detrimentum inferunt, sed se perimunt, quemadmodum in sapientia voce continetur, sic enim habet: Os autem, quod mentitur, occidit animam. O execrabilis temeraria mendacii insolentia, quæ quantum in se est, attentata nefanda audacia sua, mendaci lingua supremæ, ac æternæ veritati insidiatur. Carnifices crucifigentes Dei filium, mendacio enitentur ex falso testimonio: Audivimus hunc hominem dicentem, possum destruere templum Dei: Matth. 26. n. 60. & mendax lingua, dum pro suo mendacio pugnat, omnem veritatem destruere molitur. Hæc sunt facinoræ, quæ intestinus dæmon in mendaci lingua machinatur.

Sap. 1.

Cæsarij, Ardi

D. Laur. Jult.

Mendax veritatem que est Deus, destruere in- tentat.

Matth. 26.

21.

Ait Regius Vates Psal. 17. n. 41. Filii alieni mentii sunt mihi; filii alieni inverteati sunt. Ubi nostra Vulgata habet: Filii alieni Gen- brardos legit ex Hebræo, filii adlierivi. Psal- mus intelligitur de apostatis, ac fidei delictoribus, qui relinquentes veram Dei fidem, veramque matrem Ecclesiam, aliamque & erro- neam sibi in matrem, ac sponfam eligunt, ve- rum Deum negantes, & idem est quod à vera

Psalm. 17. Genebr.

fide deficiant, & quod Deo mentiantur, tantum malum mendacium est.

Hinc viri magni, ac generosi, totis viribus contendunt omnem mendacii suspicionem à se excludere, ac rejicere, Postquam Abrahamus rediit victor de quinque Regibus, & omnia spolia quæ è Sodomis abstulerat, Sodomorum Regi restituit, ipsumque Sacramento interposito urget: Genes. 14. n. 21. *Levo manum meam ad Dominum, &c. Quod à filo subregminis, usque ad corrigiam caligæ non accipiam: Nonne sufficiebat simplici verbo dicere, non*

Genes. 14.

accipiam? ad quid juramentum adhibet? an fidem non facis, nisi juramentum concipias? quis tibi non credet injurato, sed magnus Abrahamus voluit à se remove omnem finitram suspicionem de sua fide; vel aliquam umbram mendacii in suis verbis latere, & quod aliud dicebat ore, aliud retinebat in corde; quod ore rejiciebat spolia, quæ corde appetebat. Ne ergo quis de eo talia cogitaret, juramento rem confirmat. D. Chrysost. homil. 35. & ait: *Ideo juramentum adhibuit, ne putes ipsum ita simulare quod probabile est saepe contingere.*

Ad detestandum suspitionem mendacii facit Abrahamus juramentum.

D. Chrysost.

CAPUT VIII.

1. **U**M autem descendisset de monte, secutæ sunt eum turbæ multæ. 2. Et ecce leprosus veniens adorabat eum dicens: Domine si vis, potes me mundare: 3. Et extendens Jesus manum, tetigit eum dicens: Volo, mundare. Et confestim mundata est lepra ejus. 4. Et ait illi Jesus: Vide nemini dixeris: sed vade, ostende te Sacerdoti: & offer munus, quod præcepit Moyses in testimonium illis. 5. Cum autem introissent Capharnaum, accessit ad eum Centurio, rogans eum. 6. Et dicens: Domine puer meus jacet in domo paralyticus, & malè torquetur. 7. Et ait illi Jesus, Ego veniam, & curabo eum. 8. Et respondens Centurio, ait Domine non sum dignus, ut intres sub tectum meum: sed tantum dic verbo, & sanabitur puer meus. 9. Nam & ego homo sum sub potestate constitutus, habens sub me milites: & dico huic: vade & vadit: & alii, veni & venit: & servo meo: fac hoc, & facit. 10. Audiens autem Jesus, miratus est, & sequentibus se dixit, Amen, dico vobis: non inveni tantam fidem in Israël. 11. Dico autem vobis, quod multi ab Oriente, & Occidente venient, & recumbent cum Abraham, & Isaac, & Jacob, in regno cælorum: 12. Filii autem regni ejicientur in tenebras exteriores: ibi erit fletus, & stridor dentium. 13. Et dixit Jesus Centurioni: Vade, & sicut credidisti fiat tibi. Et sanatus est puer in illa hora. 14. Et cum venisset Jesus in domum Petri, vidit socrum ejus jacentem, & febricitantem: 15. Et tetigit manum ejus, & dimisit eam febris, & surrexit, & ministrabat ei. 16. Vespere autem facto obdulerunt ei multos dæmonia habentes: & ejiciebat spiritus verbo, & omnes malè habentes curavit: 17. Ut adimpleretur, quod dictum est per Isaiam Prophetam dicentem: Ipse infirmitatem nostram accepit: & ægrotationes nostras portavit. 18. Videns autem Jesus turbas multas circum se, iussit discipulos ire trans fretum. 19. Et accedens unus Scriba, ait illi: Magister, sequar te quocumque ieris. 20. Et dicit ei Jesus: Vulpes foveas habent, & volucres cæli nidos: filius autem hominis non habet ubi caput suum reclinet. 21. Alius autem de discipulis ejus ait illi: Domine, permittite me primum ire, & sepelire patrem meum. 22. Jesus autem ait illi, sequere me, & dimitte mortuos sepelire mortuos suos. 23. Et ascendente eo in naviculam, secuti sunt eum discipuli ejus. 24. Et ecce motus magnus factus est in mari: ita ut navicula operiretur fluctibus, ipse verò dormiebat. 25. Et accesserunt ad eum discipuli ejus, & suscitaverunt eum, dicentes: Domine salva nos, perimus: 26. Et dicit eis: quid timidi estis modicæ fidei? Tunc surgens imperavit ventis, & mari, & facta est tranquillitas magna. 27. Porro homines mirati sunt, dicentes, qualis est hic, venti, & mare obediunt ei? 28. Et cum venisset trans fretum in regionem Gerasenorum, occurrerunt ei duo habentes dæmonia, de monumentis exeuntes, sævi nimis, ita ut nemo posset transire per viam illam. 29. Et ecce clamaverunt dicentes quid nobis & tibi Jesu fili Dei? venisti huc ante tempus torquere nos? 30. Erat autem non longè ab illis grex multorum porcorum pascens. 31. Dæmones autem rogabant eum dicentes: Si ejicis nos, mitte nos in gregem porcorum. 32. Et ait illis: ite, At illi exeuntes abierunt in porcos, & ecce magno impetu abiit totus grex per præcepsum in mare: & mortui sunt in aquis. 33. Pastores autem fugerunt: & venientes in civitatem

vitatem nuntiaverunt omnia, & de his, qui dæmonia habuerant. 34. Et ecce tota civitas exiit obviam Jesu, & viso eo, rogabant ut transiret à finibus eorum.

ARGUMENTUM CUM Remissionibus.

Doctrinam Evangelicam, quam Dominus tradidit in monte, cap. 5. 6. 7. descendens miraculis confirmat, ut docet D. Hieronymus.

Primo, V. 1. Curat leprosum; quod expendi tom. 2. cap. 20.

Secundo, V. 5. Curat puerum Centurionis, expendi. 3. cap. 11.

Tertio, V. 15. A febris liberat socrum, Petri, tom. 2. cap. 21.

Quarto, V. 18. Duos se sequi volentes, imperat opibus, ac parentibus renuntiare, siquidem filius hominis non habet ubi reclinet caput: explicavit. 2. c. 23.

Quinto, V. 25. Sedatur tempestas in mari, & est explicatum tom. 2. cap. 24.

Sexto, V. 28. Sanat duos dæmoniacos, dæmonesque obsecrantes, permittit ingredi in porcos, quos statim in mari demergunt. Est explicatum t. 2. cap. 25.

Leprosus mundatur.

QUESTIO I.

Quare Leprosus tali modo postulat, Si vis, potes me mundare?

1. **D**E hoc leproso egi tom. 2. ca. 20. per duodecim Questiones. Nunc verò ait Matth. c. 8. n. 2. de ipso Leprosus veniens adorabat eum, dicens: Domine, si vis potes me mundare: quam petitionem expendi citato loco, q. 2. 3. 4. 5. & 6. nunc verò adde; & expende petitionis modum, non ait absolute: Domine munda me, sed si vis, potes: tanquam sub conditione, de quo egi citato loco, q. 4. Tamen modo nota, quod dum leprosus ait: Domine, si vis, potes me mundare: exponit suam desiderium curationis cum resignatione mistum, ac si dicat: Leprosus sanitatis indigens, eam maxime exopto, tamen me resigno, ac submittito voluntati tuæ, o Christe; ut si velis, me cures; & si nolis, non cures; ac proinde maxime se conformabat divinæ voluntati, ex

Conformitas cum divina voluntate multa præcipitur.

quo multum promeruit. Vide, Conformitas, tam in hoc tomo, quam in aliis meis.

Secundò: Origenes apud Catenam in persona Leprosi ait: Domine per te omnia facta sunt, tu ergo si vis, potes me mundare; voluntas tua opus est, & opera tua voluntati obediunt: Anselm. Laudonensis in Glossa interlineari: Domine, si vis, potes me mundare; voluntati potestatem tribuit: Quanta est voluntas, tanta est Dei potestas, quidquid enim vult, hoc illico facere potest, juxta illud Psalm. 134. n. 6. Omnia quæcumque voluit Dominus, fecit in cælo, & in terra. Cuius ergo Dei voluntas sit Divina, jus que potentia, hinc clamat leprosus: Domine si vis, potes me mundare, Ecce homo pro sua audacia, ac veluti modulo suo, hanc Dei potentiam intemat æmulari, & etiam ultra vires ausumit. Vide supra cap. 3. q. 2. n. 11. & 12.

2. Origenes.

Anselm.

Psalm. 134.

Velle Dei,

posse dici-

tur, sic &

homo de

suo velle

intemat.

3. D. Atha-

na.

I summa

abj. etone

cognosce-

tur latens

divinitas,

& inter-

na virtus.

Luc. 23.

Math. 17.

D. Atha-

na.

4.

Math. 25.

luis